تکمیلی

بی‌تفاوت نمی‌مانیم

رئیس اداره محیط‌زیست شهرستان اشنویه با اشاره به اهمیت رودخانه گدار در تامین منابع آبی منطقه و به‌ویژه شهرستان اشنویه می‌گوید: «رودخانه گدار شاهرگ حیاتی شهرستان اشنویه است و بیشتر ذخیرگاه‌های آبی منطقه از آن تامین شده و برای کشاورزی و باغداری منطقه بسیار حائز اهمیت است، بنابراین مردم حساسیت خاصی نسبت به حفظ این رودخانه دارند.» خضری با بیان این‌که برداشت‌های بی‌رویه از بستر و حریم رودخانه چه در چارچوب قانون و چه به صورت غیرمجاز قابل کتمان نیست، اذعان می‌کند: «تخریب رودخانه کاملا مشهود است و با یک نگاه می‌توان عمق تخریب‌ها را در بخش‌هایی از رودخانه دید که در صورت ادامه این روند، آسیب‌های جدی به حوزه کشاورزی و محیط‌زیست منطقه وارد خواهد شد.» وی با انتقاد از چرایی صدور مجوز برای لایروبی رودخانه‌ها از سوی صنعت و معدن، می‌افزاید: «رودخانه‌ها معدن نیستند و اصولا نباید به عنوان معدن محل استخراج شن و ماسه تلقی شوند.» رئیس اداره محیط‌زیست شهرستان اشنویه می‌گوید: «متاسفانه در بازدیدهای کارشناسان محیط‌زیست از عملیات کارخانه‌های دارای مجوز، همیشه شاهد برداشت بیش از حد مجاز مصالح بوده‌ایم که این امر تاسفبار است، بنابراین در نامه‌ای از دادستان خواستار رسیدگی به این موضوع و پیشگیری از به تاراج بردن بستر رودخانه شده‌ایم. دادستان اشنویه نیز با استناد به اصل ۵۰ قانون اساسی که هرگونه فعالیت اقتصادی که منجر به تخریب محیط‌زیست شود ممنوع است، دستور صریح داد که هر فعالیتی در بستر رودخانه‌ها باید با نظر کارشناسی اداره حفاظت از محیط‌زیست انجام شود. بنابراین این اداره نیز براساس اختیارات قانونی از سوی دادستان شهرستان؛ هرگونه برداشتی که منجر به ایجاد عمق بستر، تخریب اکوسیستم و تغییر سیمای طبیعی رودخانه شود، برای برخورد قانونی گزارش خواهد کرد.»

صدور مجوز گردشگری کشاورزی در سامانه جانا

مدیرکل دفتر توسعه گردشگری داخلی وزارت میراث‌فرهنگی با اشاره به ۵۰مجوز صادرشده در استان‌ها از سامانه‌محورشدن صدور مجوز گردشگری کشاورزی برای سهولت و تسریع این فرآیند خبر داد. محمد قاسمی گفت: تاکنون فرآیندهای مربوط به صدور مجوز به‌صورت فیزیکی و خارج از سامانه انجام می‌شد و این مساله موانع و مشکلاتی را برای متقاضیان ایجاد کرده بود. وی به همکاری با دفتر نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری برای فراهم‌کردن شرایط برای ثبت درخواست متقاضیان از طریق سامانه جانا و دریافت پروانه اشاره کرد و افزود: از این پس متقاضیان و ادارات‌کل استانی می‌توانند با مراجعه به این سامانه، در بخش تاسیسات گردشگری با انتخاب مصداق محیط‌های گردشگری روستایی و عشایری(گردشگری کشاورزی) نسبت به ارائه درخواست و صدور مجوز اقدام کنند. قاسمی یادآور شد که پایش‌های ما نشان‌دهنده استقبال کم‌نظیر بخش خصوصی و علاقه‌مندان به این حوزه بوده و تعداد زیادی پرونده متقاضیان در دست بررسی برای صدور مجوز است./میراث‌آریا

زخم‌های عمیق گدار

برداشت‌های بی‌رویه شن و ماسه از بستر رود بزرگ اشنویه نه‌تنها آن را به سمت مرگ و نابودی سوق داده بلکه مشکلات عدیده‌ای برای مردم منطقه ایجاد کرده است

برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه گدار در شهرستان اشنویه

عکس: جام‌جم

طاهره زینالی
جام‌جم آذربایجان غربی

باوجود این‌که در هیچ جای دنیا منابع آب، معدن تلقی نمی‌شود اما در کشور ما براساس ماده ۴۸ قانون توزیع عادلانه آب، جواز بهره‌برداری از شن، ماسه و خاک رس در بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار و مسیل‌ها و حریم قانونی سواحل دریاها و دریاچه‌ها با موافقت قبلی وزارت نیرو از سوی وزارت صنعت و معدن و تجارت صادر می‌شود. همین قانون، زمینه برداشت‌های غیرقانونی از بستر و حریم رودخانه‌ها را فراهم کرده و راه را برای تاراج مواد معدنی بستر رودخانه‌ها به بهانه لایروبی و ساماندهی باز می‌کند.

رودخانه گدار در شهرستان اشنویه آذربایجان غربی سال‌هاست که تحت اجرای این قانون، بسترش را ناخواسته در اختیار کارخانه‌های ماسه‌شویی قرار داده که در مجاورتش چمباتمه زده‌اند و با مجوز و بی‌مجوز، جان گدار را با پنجه‌های تیز و آهنین ماشین‌های سنگین خود بیرون می‌کشند و مرگ و نابودی تدریجی را برای رود و زیستمندانش در آب و خشکی بازپس می‌فرستند. تخلفات ریز و درشت و پنهان و آشکار کارخانه‌های برداشت شن و ماسه که ضربه غیرقابل جبرانی به گدار وارد کرده‌اند اما آن‌طور که باید مورد توجه مسؤولان مربوط قرار نگرفته، به همین دلیل فعالان محیط‌زیست خود دست به کار شده و اقدام به تشکیل پویشی با نام نجات گدار کرده‌اند. فعالان محیط‌زیست می‌گویند اگر توجهی به خواسته‌هایشان در راستای توقف برداشت بی‌رویه شن و ماسه و احیای گدار که زندگی بخش منطقه است نشود، اقدام به تشکیل زنجیره انسانی در اطراف رودخانه‌ای می‌کنند که زندگی همه ساکنان اشنویه و شهرستان‌های همجوار به آن وابسته است.

گدار، رودخانه‌ای معروف به چومی گادر است که از ارتفاعات غربی اشنویه در مرزهای ایران و عراق منطقه گریوه سرچشمه می‌گیرد و در مسیر ۱۰۰کیلومتری با عبور از اراضی اشنویه و نقده به دریاچه ارومیه می‌ریزد.

طی یک رویه نادرست، در سال‌های گذشته کارخانه‌های ماسه‌شویی متعددی در مجاورت این رودخانه (همچون سایر رودخانه‌های کشور) راه‌اندازی شده که همین مجاورت و سهل‌الوصول بودن شن و ماسه رودخانه، در تعدی و تعرض بیشتر به بستر و حریم گدار بی‌تاثیر نبوده است. متاسفانه مسؤولان نیز به بهای تامین مصالح پروژه‌های عمرانی با پیمانکاران برای صدور مجوز برداشت شن و ماسه از بستر و حریم رودخانه‌ها توافق می‌کنند و اغلب موارد ردی از خلف وعده در میزان برداشت مجاز برجای می‌ماند و نتیجه می‌شود زخم‌های عمیق بر پیکر رودخانه‌هایی که نه‌تنها اکوسیستم و سیمای طبیعی آن را برهم می‌زند بلکه زنگ خطر کاهش آب‌های زیرزمینی، وقوع سیلاب و از بین رفتن زیست جانوری و گیاهی منطقه را به صدا درمی‌آورد، دردی که گدار هم اکنون با آن دست و پنجه نرم می‌کند!

تخریب این رودخانه فصلی در سال‌های اخیر به جهت برداشت‌های بی‌رویه و غیراصولی از بستر و حریم آن، داد مردم منطقه و فعالان محیط‌زیست را درآورده است.

مردم اشنویه و به‌ویژه روستاهای مجاور این رودخانه که شاهدان عینی تاراج مصالح و مواد معدنی رودخانه از سوی کارخانه‌های ماسه‌شویی هستند، بارها با نامه‌نگاری و رایزنی با نهادهای ذی‌ربط خواستار منع برداشت‌های بی‌رویه و غیرمجاز از رودخانه شدند که تاکنون به جزو موارد مقطعی، اقدام اساسی در این خصوص صورت نگرفته است.

حساسیت بجا یا بی‌جا؟!

مام عزیزی، فرماندار شهرستان اشنویه برداشت‌های غیرمجاز از رودخانه گدار را تایید کرده و در این باره به ما می‌گوید: هرگونه برداشت شبانه از منابع مختلف تخلف است و در هر ساعت از شبانه‌روز به محض اطلاع از موضوع، گروه صنعت، معدن و تجارت و منابع آب با پشتیبانی نیروی انتظامی از آمادگی کامل برای برخورد قانونی با متخلفان برخوردار است.

عزیزی می‌افزاید: برداشت‌ها از بستر و حریم رودخانه گدار بر اساس ماده ۴۸ قانون توزیع عادلانه آب و با هدف لایروبی و ساماندهی رودخانه است و مشکلات ناشی از سیلاب را کاهش می‌دهد.

با این حال چنانچه مردم شکایتی داشته‌باشند در اسرع وقت رسیدگی می‌شود. وی با اشاره به ثبت هشت پرونده تخلف برداشت غیرمجاز و ارجاع به مراجع قانونی طی بازدیدهای سرزده، ادعا می‌کند: تاکنون حتی یک مورد شکایت مستند و کتبی از سوی مردم ارائه نشده‌است؛ حال آن‌که مردم باید اعتراضات خود را به صورت کتبی و مستند به دادستانی، فرمانداری و بازرسی ارائه کنند. فرماندار اشنویه می‌گوید: چون طول رودخانه گدار زیاد نیست و مردم منطقه در مسیر تردد خود صحنه‌های برداشت از بستر و حریم رودخانه را می‌بینند، نگرانند مبادا با برداشت‌های صورت گرفته، به منابع طبیعی یا بستر رودخانه آسیب وارد شود که این اعتراضات و نارضایتی‌های شکل گرفته، نشان از حساسیت زیاد مردمی است.

تبدیل رود به دره

اظهارات فرماندار اشنویه در خصوص عدم وصول گزارش‌ها و اعتراضات مردمی در حالی است که فعالان حفاظت محیط‌زیست از بی‌توجهی‌های مسؤولان به نامه‌نگاری‌ها و خواسته‌هایشان گله‌مندند و پویشی با عنوان نجات گدار با عضویت بیش از ۷۰۰۰ نفر راه‌اندازی کرده‌اند تا بلکه صدایشان را به گوش مسؤولان استانی و ملی برسانند. صلاح ملاعلیزاده، از فعالان محیط‌زیست و دبیر پویش نجات گدار با اظهار تاسف از وضعیت رودخانه گدار بر اثر برداشت‌های بی‌رویه شن و ماسه به جام‌جم می‌گوید: ضربه‌ای که در طول ۱۰سال گذشته بر اثر برداشت‌های بی‌رویه به رودخانه وارد شده، غیرقابل تصور بوده و بستر رودخانه را در بخش‌هایی به دره تبدیل کرده‌است. وی تاکید می‌کند چندین سال است اهالی منطقه، دهیاران روستاهای اطراف و حتی زن و بچه‌ها با حضورشان در حریم رودخانه نسبت به برداشت‌های بی‌رویه اعتراض می‌کنند اما اقدامی موثر از سوی مسؤولان انجام نگرفته‌است.

ملاعلیزاده ادامه می‌دهد: متاسفانه پیمانکاران دولتی به بهانه احداث جاده ارومیه - اشنویه و پل مسیر اشنویه- پیرانشهر سال‌هاست منابع این رودخانه را به تاراج می‌برند.

بیشترین برداشت در سال ممنوعیت برداشت

این فعال محیط‌زیست با گلایه می‌گوید: با وجود این‌که سال گذشته از سوی فرمانداری اعلام شد که تا هفت سال هیچ کارخانه و پیمانکاری حق برداشت از رودخانه گدار را ندارد اما امسال شاهد بیشترین برداشت و تخریب بستر رودخانه هستیم و میزان برداشت به حدی است که کامیون‌های اشنویه کفاف نمی‌دهد و از شهرهای میاندوآب و تبریز، کامیون اجاره شده‌است.

ملاعلیزاده می‌افزاید: متاسفانه بر اثر نبود نظارت و بی‌توجهی مسؤولان دستگاه‌های ذی‌ربط، به‌صورت شبانه و با به‌کارگیری بیش از ۱۵دستگاه ماشین‌آلات سنگین در یک منطقه، موادمعدنی رودخانه به یغما برده‌شده و بستر رودخانه تخریب می‌شود.

وی به فرونشست زمین و بی‌آبی چاه‌های آب کشاورزی منطقه بر اثر برداشت‌های بی‌رویه نیز اشاره کرده و می‌گوید: در پی خشک شدن چاه‌ها، امسال درختان بیشتر باغ‌های مجاور رودخانه خشکید، با این حال فرماندار اشنویه هنوز هم دلیل اعتراض‌ها و شکایت‌های مردمی را حساسیت تلقی کرده و با دلایل غیرقانع‌کننده پاسخ می‌گوید. ملاعلیزاده با اشاره به این‌که اعتراضات مردمی درگیر بروکراسی اداری شده، می‌افزاید: معمولا تا نتیجه‌ای حاصل شود پیمانکاران در بخش دیگری از رودخانه مستقر می‌شوند و همین امر سبب شده در ۱۰سال گذشته زور مردم و حامیان محیط‌زیست به کارخانه‌های ماسه‌شویی نرسد و واقعا کار جدی برای ممنوعیت برداشت بی‌رویه و جلوگیری از تخریب‌ها صورت نگیرد.

کارخانه‌ها را دور کنید

حسن محمدی، سرپرست دفتر حفاظت و مهندسی رودخانه و سواحل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی نیز به جام‌جم می‌گوید: «این‌که به رودخانه‌ها به عنوان معدن نگاه می‌شود، اشتباه است. مجوزهای صادر شده باید در بازه زمانی که رودخانه نیاز به لایروبی و ساماندهی دارد، انجام گیرد. از این رو سعی می‌کنیم به پروژه‌های عمرانی اجازه استخراج مصالح بدهیم تا مردم و بخش خصوصی به سمت برداشت مصالح از رودخانه سوق نیابند.

محمدی با بیان این‌که رودخانه گدار در مسیر جریان از دو شهرستان نقده و اشنویه می‌گذرد، تصریح می‌کند: در نقده یک کارخانه متخلف متوقف شد و درحال حاضر مجوز برداشتی فعال نیست؛ در اشنویه نیز امسال هفت مجوز برداشت صادر شده بود که مدت‌زمان برداشت اغلب آنها به پایان رسیده‌است و هم‌اکنون تنها شرکت بلندآبشار که پیمانکار دولتی است مجوز برداشت از رودخانه را دارد.

سرپرست دفتر حفاظت و مهندسی رودخانه و سواحل شرکت آب منطقه‌ای درعین حال تاکید می‌کند اساس قرارگیری کارخانه‌ها در مجاورت با رودخانه‌ها اقدامی اشتباه است که باعث شده این کارخانه‌ها به بستر رودخانه تعرض کرده و در بعضی از بخش‌ها عمق رودخانه به اندازه‌ای افزایش یابد که تبدیل به دره شود. بنابراین باید اراده‌ای برای انتقال کارخانه‌های شن‌وماسه از مجاورت رودخانه‌ها به مکان‌های دوردست شکل گیرد، زیرا با توجه به این‌که اغلب کارخانه‌های ماسه‌شویی در جوار رودخانه‌ها قرار گرفته‌اند ارزان‌ترین، باکیفیت‌ترین و راحت‌ترین منبع برای استخراج مواد معدنی تعرض به بستر و حریم رودخانه‌هاست.

محمدی خاطرنشان می‌کند: در آخرین جلسه هماهنگی با مسؤولان صنعت، معدن و تجارت تاکید شد که از صدور مجوزهای جدید برای راه‌اندازی کارخانه‌های ماسه‌شویی پرهیز شده و کارخانه‌های موجود به دور از رودخانه‌ها و به مناطق کوهی که مصالح ساختمانی به شکل متمرکز وجود دارد انتقال یابند.

وی با اشاره به این‌که درخواست‌های مجوز برداشت از رودخانه با حساسیت خاصی بررسی می‌شود، می‌گوید: با این حال متاسفانه تاکنون یک کارخانه ماسه‌شویی نبوده که تخلف نکرده باشد. بعضا در مقابله با برداشت‌های غیرمجاز از رودخانه‌ها با متخلفان حرفه‌ای مواجه هستیم که به‌صورت باند فعالیت دارند و حتی نیروهای انتظامی نیز جرات مداخله ندارند.

تشکیل پرونده قضایی

کارشناس مسؤول نظارت بر معادن آذربایجان غربی هم دراین‌باره می‌گوید: امسال در مجموع ۱۰ مجوز برداشت از رودخانه گدار در دو شهرستان نقده و اشنویه صادر شده بود. بر این اساس، امسال مجوز برداشت بیش از ۳۵ هزار مترمکعب از بستر رودخانه در بخش نقده و حدود ۸۲هزار و ۵۰۰ مترمکعب در بخش اشنویه صادر شده‌است.

عباسی تاکید می‌کند مهلت پیمانکاران برای برداشت از رودخانه گدار در شهرستان اشنویه به پایان رسیده و هم‌اکنون فقط توسط پیمانکار شرکت آب منطقه‌ای و در راستای ساماندهی رودخانه شامل ایجاد دیوار ساحلی، پل و احداث دایک برداشت انجام می‌گیرد.

به گفته وی، اکیپ‌های بازرسی در دو ماه گذشته در شهرستان اشنویه هفت کامیون و یک تراکتور را به جهت برداشت شبانه توقیف کرده و همچنین سه پرونده در راستای برداشت یا خریداری مصالح غیرمجاز تشکیل و به مراجع قانونی ارجاع داده‌اند. کارشناس مسؤول نظارت بر معادن آذربایجان غربی همچنین از جریمه خسارت اضافه‌برداشت نزدیک به ۴۰۰۰ تن مصالح از سوی یکی از پیمانکاران در شهرستان نقده خبر داده و می‌گوید: به علت اعتراض‌های مردمی مبنی بر رعایت‌نکردن عمق برداشت‌ها و با دستور دادستان، عملیات برداشت دو پیمانکار دیگر در نقده متوقف شده است.

> **ملاعلیزاده:** در حال حاضر هفت کارخانه ماسه‌شویی در مجاورت رودخانه وجود دارد که در مقابل هرکدام کوهی از مصالح استخراج شده از رودخانه، دپو شده است. مسؤولان اگر به اعتراض قانونی مردم پاسخی ندهند مجبور به تشکیل زنجیره انسانی می‌شویم

کارخانه‌هایی که جان گدار را می‌درند

دبیر پویش نجات گدار با اظهار تاسف می‌گوید: «در حال حاضر هفت کارخانه ماسه‌شویی در مجاورت رودخانه وجود دارد که در مقابل هرکدام کوهی از مصالح استخراج شده از رودخانه، دپو شده است. هفته پیش ۱۵ ماشین همزمان برای کارخانه فرد شناخته‌شده‌ای، از رودخانه برداشت می‌کرد. البته همچنان نیز در بیشتر از چهار نقطه و با بیش از ۳۰ کامیون برداشت‌ها ادامه دارد.»

ملاعلیزاده می‌گوید: «طمع برخی صاحبان کارخانه‌ها در برداشت‌های غیرقانونی از رودخانه به‌حدی است که در فصل‌های پر آب با ایجاد مانع، باعث تجمع شن و ماسه در یک نقطه شده و در فصل‌های کم‌آب، نسبت به برداشت مواد معدنی اقدام می‌کنند.»

به گفته وی، رودخانه گدار شاهرگ حیاتی منطقه است که در اثر ناملایمتی‌ها و بی‌توجهی‌ها، ضمن تخریب بستر رودخانه، باعث خشک شدن چاه‌ها شده و از طرفی به علت برداشت‌های غیراصولی از رودخانه، در تابستان توفان گرد و خاک در منطقه زندگی را برای مردم روستاهای مجاور سخت می‌کند.

ملاعلیزاده تاکید می‌کند: «مردم اگر از اعتراضات قانونی خود در مراجع ذی‌صلاح پاسخ درخور دریافت نکنند، چاره‌ای جز تشکیل زنجیره انسانی در مقابل هرگونه تخطی و تعرض به حریم و بستر رودخانه ندارند.»

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۶۰۷۲

جدول عادی

افقی: ۱) لباس رزم- خروس صحرایی- جست‌وجو ۲) مستبد- رزق- عادت ۳) ترش و شیرین- کنایه از عالم مرگ است- بزرگ قبیله ۴) پیرو دین حضرت موسی(ع)- سازی ایرانی ۵) شادمانی- راه رفتن کودکانه- قادر ۶) شهر بندری پرتغال- بانو- از لبنیات ۷) مقابل- سکه رایج در برخی کشورهای عربی- فهمیدن سخنان یکدیگر ۸) نگهبان گله- گونه‌ای کبوتر وحشی- پسر کاوه آهنگر- ۹۴) از نام‌های خداوند- محوطه ورزشی سرپوشیده- آهارزده ۱۰) چالاک- کامیاب- روزنامه پیش روی شما ۱۱) اقتصاکردن- از القاب امام زمان(عج)- قفل چوبی خانه‌های قدیم ۱۲) غیرایرانی- تاخت و تاز ۱۳) بینایی- از رشته‌های ورزشی آبی- بله انگلیسی ۱۴) تعجب زنانه- مثل ماه- پرنده خوش‌گوشت ۱۵) استاد دانشگاه- تصور- زنگ گردن شتر.

عمودی: ۱) جراحت- حمد و ستایش- محل تولد ۲) سریالی خاطره‌انگیز ساخته امرا... احمدجو- سوره سی و هشتم قرآن ۳) ضربه سر در فوتبال- فریاد شادی- شیوه عمل ۴) رنجش و آزردگی- ورزش گوی و اسب- فلز سرخ ۵) پیشوا- متانت- دارای ضمانت و مصونیت در برابر خطر ۶) تیراندازی- شرط‌بندی- چند رئیس ۷) مقابل آشتی- برادر- عنوانی احترام‌آمیز برای پدر ۸) بزرگ ایل و طایفه- هر نوبت نمایش فیلم در سینما ۹) شهر برج علاالدوله- نوعی زیرانداز- بیماری سبزی آلوده ۱۰) از انجیل‌های معتبر- فلز- همسایه ۱۱) زیور- نیم‌تنه نظامی- برگه ۱۲) چای خارجی- شبان- گرد براق نقاشی ۱۳) ایراد- درست‌نویسی- واحدی برای وزن معادل ۷۰۷ گرم ۱۴) بخشنده- مهاجم برزیلی تیم فوتبال پاری سن‌ژرمن ۱۵) ماتم‌زده- شهر مجسمه‌ها در گیلان- روشنایی.

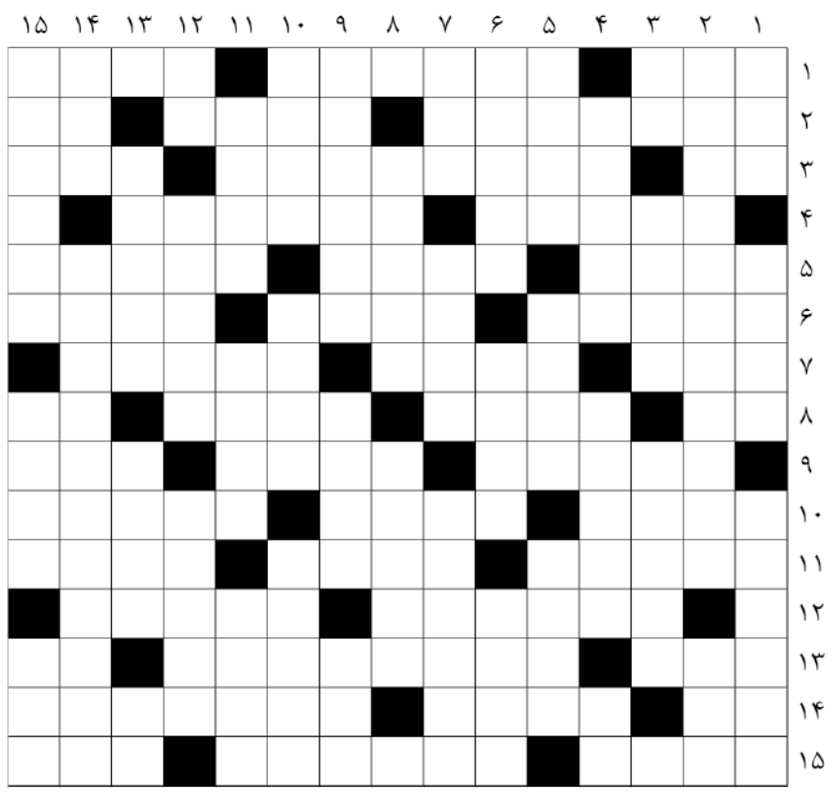

جدول ویژه

افقی: ۱) سیاره- تمرین- غریبه نیست ۲) نوعی دوخت تزئینی- ذخیره- شالوده ۳) پسوند نسبت- خودنمایی- از افعال ربطی ۴) شترمرغ آمریکایی- اشعه ۵) ویرایش- مژده دهید باغ را بوی... می‌رسد- بهره‌مند ۶) ترساندن عمدی- پدرمرده- بجا آوردن ۷) برنج پخته نرم- برخی- از تیم‌های فوتبال باشگاهی ایتالیا ۸) دومین دورقمی- از برجسته‌ترین چهره‌های ادبیات آلمان که شیفته شعر حافظ بود- در بیان علت به کار می‌رود- پهلوان ۹) مأمور پلیس- گرگ تازی- ریشه احکام اسلامی ۱۰) جناح لشکر- جانشین- دندان‌های نیش ۱۱) مولد الکتریسیته- دشنامگو- دوتایی ۱۲) تلاش و زحمت- قارچ ۱۳) پول- به عنوان نماد اشتهار و معروفیت به کار می‌رود- گوشت آذری ۱۴) برگزیده- جیره غذای روزانه- رنگ پاش ۱۵) مرد بی‌زن- اصطلاحی در بوکس- امت‌ها.

عمودی: ۱) رونوشت- تکیه کردن- کنایه از مهارت و قدرت است ۲) فیلمی دیدنی ساخته مارتین اسکورسیزی- مقابل اختیار ۳) نفوذ به یك سیستم رایانه‌ای- عقیده- خسته و کوفته ۴) سزاوار نفرین- میوه تابستانی- فرمان اتومبیل ۵) سرکش و نافرمان- گرز آهنی- بالش ۶) مورد خشم قرار گرفته- خاندان پیامبر(ص)- مقابل آمدن ۷) کلمه پرسش- اسهال و استفراغ- ماگنت ۸) گیاهی- پناه جستن ۹) لباس مردانه قدیمی- معطر- مراقب ۱۰) لقب پادشاهان روسیه بود- از نقوش اسلیمی- عقب‌مانده ذهنی ۱۱) پوسیده و فرسوده- قوانین چنگیزخان- هر حفره بسته در بدن ۱۲) ضمیر سوم- کفش ورزشی- ناپاك شرعی ۱۳) مهم بودن- نوعی بیسکویت سبك- گشاده ۱۴) مردم- کتابی شامل داستان‌های کوتاه طنز از زنده‌یاد عمران صلاحی ۱۵) خواهش و درخواست- کشور آفریقایی عضو سازمان اوپك- نیرومند.

حل جدول عادی شماره ۶۰۷۱

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ی	ن	ه	■	ا	ن	ع	ک	ا	س	■	چ	ت	ر
۲	ک	ر	ی	م	ب	ن	ز	م	ا	■	ل	ی	ن	د	ا
۳	ث	■	ز	ه	د	■	ا	و	پ	ک	■	ه	ا	و	ن
۴	ر	د	ا	■	چ	ز	ر	■	ش	ب	ک	و	ر	ی	■
۵	س	ر	ه	ن	ک	■	ب	ن	ی	ا	د	■	ن	ر	■
۶	ب	ت	■	ا	س	ی	م	ه	■	س	ر	ی	ه	■	و
۷	ا	م	د	ن	■	ل	ا	م	د	ه	ب	■	م	ن	ا
۸	ر	ز	م	ی	ه	■	س	ن	ه	■	ن	و	ز	ا	د
۹	ا	د	ا	■	ر	ف	ت	ی	ن	ک	■	س	ه	م	ی
۱۰	ن	■	ر	ا	و	ی	■	ا	ی	ل	چ	ی	■	ر	د
۱۱	ی	ی	■	ق	ل	ن	د	ر	■	ی	ا	غ	ل	ی	■
۱۲	■	ا	ی	د	ه	ا	ل	■	ث	م	■	ق	ی	س	■
۱۳	و	ز	ر	■	ل	و	ق	ا	■	ق	ر	م	■	ا	■
۱۴	ت	ا	ی	م	ر	■	د	م	ا	د	م	ا	س	ت	■
۱۵	ر	ن	د	ا	■	ف	ر	ی	ن	ش	■	ل	ن	ک	ر

حل جدول ویژه شماره ۶۰۷۱

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	ل	م	ن	■	ک	ر	م	ک	■	ه	ا	■	د	ر
۲	گ	ا	و	خ	■	ش	م	گ	ی	ن	■	ن	ا	ب	ه
۳	و	■	ل	ی	ن	■	ب	ر	ج	ک	■	ج	و	د	ی
۴	ر	ن	و	■	ا	م	ی	■	ش	ت	ر	م	ر	غ	■
۵	■	م	ی	خ	ر	و	ش	■	ن	ک	ی	س	■	ا	ه
۶	ز	و	■	ا	ر	و	پ	ا	■	ر	ا	ع	ی	■	م
۷	ن	د	ر	ت	■	ق	ر	ش	م	ا	ل	■	ت	ر	د
۸	ب	ا	س	م	ه	■	ت	پ	ق	■	ت	و	ا	ت	ر
۹	و	ر	ا	■	ا	د	و	ا	ر	د	■	ن	ق	ا	د
۱۰	ر	■	م	ا	ص	ی	م	ت	ر	ا	ز	و	■	ت	ی
۱۱	ک	ت	■	ع	م	و	م	ی	■	ا	د	و	س	ت	ی
۱۲	■	خ	و	ا	ه	ا	ن	■	ا	ن	■	ی	ا	ن	و
۱۳	ع	م	ا	د	■	ر	ا	د	ن	■	ی	د	ا	د	ل
۱۴	ف	ا	ک	ه	■	د	ا	و	ی	د	د	خ	ت	ی	ا
۱۵	و	ق	ر	■	ش	ا	ی	و	ر	د	■	م	و	ل	ف